

ॐ श्रीसायीश्वराय नमः । हरिः ॐ

om śrīsāyīśvarāya namaḥ | hariḥ om

ॐ तच्च योरावृष्णीमहे । गातुं यज्ञाय । गातुं यज्ञपतये । दैवी स्वस्तिरस्तु नः ।
स्वस्तिर्-मानुषेभ्यः । ऊर्ध्वं जिगातु भेषजं । शं नो अस्तु द्विपदे । शम् चतुषपदे ॥
om taccaṁ yorāvṛṇīmahe | gātum yajñāya | gātum yajñapātaye |
daivī svastirastu naḥ | svastir-mānuṣebhyaḥ | ūrdhvaṁ jigātu
bheṣajam | śam no astu dvipade | śam catuṣapade ॥

ॐ शांतिः शांतिः शांतिः ॥

om śāntiḥ śāntiḥ śāntiḥ ॥

ॐ सहस्रशीर्षा पुरुषः । सहस्राक्षः सहस्रपात् । सभूमिं विश्वतो वृत्वा ।
अत्यतिष्ठदशाम्गुलं ॥

om sahasrāśīrṣā puruṣaḥ | sahasrākṣaḥ sahasrapāt | sabhūmim
viśvato vṛtvā | atyatiṣṭhaddaśāṅgulaṁ ॥

पुरुष एवेदं सर्वं । यद्भूतं यच्च भव्यं । उतामृत्त्वस्येशानः । यदन्नेनातिरोहति ॥
puruṣa evedagm sarvaṁ | yadbhūtaṁ yacca bhavyaṁ |
utāmṛtatvasyēśānaḥ | yadannenātirohati ॥

एतावानस्य महिमा । अतो ज्ययागश्च पूरुषः । पादोरस्य विश्वाभुतानि । त्रिपादस्यामृत्तं
दिवि ॥

etāvānasya mahimā | ato jyayāgśca pūruṣaḥ | pādoṛasya
viśvābhutaṇi | tripādasyāmṛtaṁ divi ॥

त्रिपा॒दू॒ध्व उ॒दै॒त्पुरु॑षः । पदो॑र॒स्येहा॑र॒भवा॑त्पुनः । ततो॑ वि॒ष्वं॒व्य॒क्राम॑त । सा॒श॒ना॒न॒श॒ने
अ॒भि ॥

tripā॒dūr॒dhva u॒dai॒tpuru॑ṣaḥ । pa॒do॑r॒syehā॑r॒bhavā॑tpunaḥ । tato॑
viṣva॑mvyākṛāmat । sā॒śa॒nā॒na॒śane॑ abhi ॥

तस्मा॑द्वि॒राड॑जायत । वि॒राजो॑ अधि पू॒रुषः॑ । सजा॑तो अत्य॒रिच्य॑त । पश्चा॑द्भूमि॒मथो॑ पु॒रः ॥
tasmā॑dvirāḍajāyata । virā॒jo adhi॑ pūruṣaḥ । sa॒jāto॑ atyaricyata ।
paścā॑dbhūmimatho puraḥ ॥

यत्पुरु॑षेण ह॒विषा॑ ॥ दे॒वा य॒ज्ञम॑तन्वत । व॒स॒न्तो अ॒स्यासी॑दाज्यं ॥ ग्री॒ष्म इ॒ध्मश्श॑रद्ध॒विः ॥

yatpuru॑ṣeṇa haviṣā ॥ devā॑ yajñamatanvata । va॒sa॒nto
a॒syāsi॑dājyaṁ । grī॒ṣma i॒dhmaśśa॑raddhaviḥ ॥

सप्ता॑स्यान्परि॒धयः॑ । त्रिः सप्त॑ समि॒धः कृ॒त्ताः । दे॒वा यद्य॑ज्ञं तन्वा॒नाः । अब॑धन्-पुरु॑षं
प॒शुं ॥

saptā॑sayānparidhayaḥ । triḥ॑ sapta॑ samidhaḥ kṛtāḥ । devā॑
yadyajñam॑ tanvānāḥ । abadhna॑n-puruṣam paśuṁ ॥

तम् य॒ज्ञं ब॒र्हिषि॑ प्रौक्षन् । पुरु॑षं जा॒तम॑ग्रतः । तेन॑ दे॒वा अ॒यज॑न्त । स॒ध्या ऋ॑ष्यश्च॒ ये ॥

tam yajñam॑ barhiṣi praukṣan । puruṣam॑ jātamagrataḥ । tena॑ devā॑
ayajamta । sadhya॑ ṛṣyaśca ye ॥

तस्मा॑द्य॒ज्ञात्सर्व॑-हुतः । सम्भ॑न्तं पृ॒षदा॑ज्यम् । प॒शूस्ता॑गश्च॒क्रे वा॒यव्या॑न् ।

आ॒र॒ण॒या॒न्-ग्रा॒म्याश्च॑ ये ॥

tasmādyajñātsarva-hutaḥ | sambhṛtaṁ pṛṣadājyam |
paśūgstāgścakre vāyavyān | āraṇyān-grāmyāśca ye ||

तस्माद्यज्ञात्सर्व-हुतः । ऋचः सामानि जिज्ञिरे । छंदांसि जिज्ञिरे तस्मात् ।
यजुस्तस्मादजायत ॥

tasmādyajñātsarva-hutaḥ | ṛcaḥ sāmāni jijñire | chandāṁsi jijñire
tasmāt | yajustasmādajāyata ||

तस्मादश्वा अजायंत । ये के चोभयादतः । गावो ह जिज्ञिरे तस्मात् । तस्माज्जाता
अजावयः ॥

tsmādaśvā ajāyanta | ye ke cobhayādataḥ | gāvo ha jijñire tasmāt
| tasmājjātā ajāvayaḥ ||

यत्पुरुषं व्यदधुः । कतिधा व्यकल्पयन् । मुखं किमस्य कौ बहू । कावूरू पादावुच्येते ॥

yatpuruṣaṁ vyādadhuh | katidhā vyakalpayan | mukhaṁ
kimasya kau bahū | kāvūrū pādāvucyete ||

ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीत् । बहू राजन्यः वन्तः । ऊरू तदस्य यद्वैश्यः । पद्भ्यां शूद्रो
अजायत ॥

brāhmaṇo2sya mukhamāsīt | bahū rājanyaḥ kṛtaḥ | ūrū tadasya
yadvaiśyaḥ | padbhyāgm śūdro ajāyata ||

चन्द्रमा मनसो जातः । चक्षोः सूर्यो अजायत । मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च । प्राणाद्वायुरजायत ॥

camdramā manaso jātaḥ | cakṣoḥ sūryo ajāyta |

mukhādindras̄cāgniśca | prāṇadvāyurajāyata ||

नाभ्या॑ आसीद॒न्तरिक्षं॑ । शी॒र्ष्णो॑ दौ॒योः सम॑वर्त । प॒द्भ्यां॑ भूमि॒र्दिशः॑ श्रोत्रात् । तथा॑ लोका॒गम्
अक॑ल्पयन् ॥

nābhyā āsīdamtarikṣam | śīrṣṇo dauyoḥ samavarta | padbhyām
bhūmirdiśaḥ śrotrāt | tathā lokāgm akalpayan ||

वेदा॑हमेतं॒ पुरु॑षं॒ महा॑न्तम् ॥ आ॒दि॒त्यव॑र्णं॒ तम॑सस्तु-पारे । सर्वा॑णि रूपा॒णि वि॑चित्य॒ धीरः॑ ।
नामा॑नि क॒त्वाश्भि॑वदन् यदास्ते ॥

vedāhametaṁ puruṣam mahāntam || ādityavarṇam
tamasastu-pāre | sarvaṇi rūpāṇi vicitya dhīraḥ | nāmāni
kṛtvāśbhivadan yadāste ||

धा॒ता पु॒रस्ता॑द्यमु॒दाज॑हार । श॒क्रः प्र॑वि॒द्वान्प्र॑दिशश्च-तस्रः । तमे॒वं वि॒द्वान॑म॒न्त इ॒ह भ॑वति ।
ना॒न्यः प॑न्था अ॒यना॑य विद्यते ॥

dhātā purastādyamudājahāra | śakraḥ
pravidvānpradiśaśca-tasraḥ | tamevaṁ vidvānamṛta iha bhavati |
nānyaḥ panthā ayanāya vidyate ||

यज्ञे॑न॒ यज्ञ॑मयजन्त दे॒वाः । तानि॑ धर्मा॒णि प्र॑थ॒मान्या॑-सन् । तेह॑ नाकं॒ महि॑मानः स॒चन्ते॑ । यत्र॒
पूर्वे॑ सा॒ध्याः संति॑ दे॒वाः ॥

yajñena yajñamayajanta devāḥ | tāni dharmāṇi prathamānyā-san
| teha nākam mahimānaḥ sacante | yatra pūrve sādhyāḥ santi
devāḥ ||

अद्भ्यः संभूतः पृथिव्यै रसाच्च । विश्वकर्मणः समवर्तताधि । तस्य त्वष्टा विदधद्रूपमेति ।
तत्पुरुषस्य विश्वमाजानमग्रे ॥

adbhyaḥ sambhūtaḥ pṛthivyai rasācca | viśvakarmaṇaḥ
samavartatādhi | tasya tvaṣṭā vidadhadrūpamēti | tatpuruṣasya
viśvamājānamagre ॥

वेदाहमेतं पुरुषं महांतम् । आदित्यवर्णं तमसः परस्तात् । तमेवं विद्वानमन्त इह भवति ।
नान्यः पन्था विद्यते शयनाय ॥

vedāhametaṁ puruṣaṁ mahāntam | ādityavarṇaṁ tamasaḥ
parastāt | tamevaṁ vidvānamṛta iha bhavati | nānyaḥ panthā
vidyate śayanāya ॥

प्रजापतिश्चरति गर्भे अंतः । अजायमानो बहुधा विजायते । तस्य धीराः परिजानन्ति
योनिम् । मरीचीनां पदमिच्छन्ति वेधसः । यो देवेभ्य आतपति । यो देवानां पुरोहितः । पूर्वं
यो देवेभ्यो जातः । नमो रुचाय ब्राह्मये । रुचं ब्राह्मं जनयन्तः । देवा अग्रे तद्ब्रुवन् ।
यस्त्वैवं ब्राह्मणो विद्यात् । तस्य देवा असन् वशे ॥

prajāpatiścarati garbhe antaḥ | ajāyamāno bahudhā vijāyate |
tasya dhīrāḥ pari jānanti yonim | maricīnāṁ padamicchanti
vedhasaḥ | yo devebhya ātapati | yo devānāṁ purohitaḥ | pūrvo
yo devebhyo jātaḥ | namo ruçāya brāhmaṇe | rucaṁ brāhmaṇam
janayantaḥ | devā agre tadabruvan | yastvaivaṁ brāhmaṇo
vidyāt | tasya devā asan vaśe ॥

हीश्च ते लक्ष्मीश्च पत्न्यौ । अहोरात्रे पार्श्वे । नक्षत्राणि रूपं । अश्विनौ व्यात्तं । इष्टम्

मनिषाण । अमुं मनिषाण । सर्वं मनिषाण ।

hrīśca te lakṣmīśca patnyau | ahoṛātre pārśve | nakṣātrāṇi rūpam
| aśvinau vyāttaṁ | iṣtam maṇiṣāṇa | amuṁ maṇiṣāṇa | sarvaṁ
maṇiṣāṇa |

ॐ तच्च योरावृष्णीमहे । गातुं यज्ञाय । गातुं यज्ञपतये । दैवी स्वस्तिरस्तु नः ।
स्वस्तिर्-मानुषेभ्यः । ऊर्ध्वं जिगातु भेषजं । शं नो अस्तु द्विपदे । शम् चतुषपदे ॥
om taccaṁ yorāvṛṇīmahe | gātuṁ yajñāya | gātuṁ yajñapātaye |
daivī svastirastu naḥ | svastir-mānuṣebhyaḥ | ūrdhvaṁ jigātu
bheṣajam | śaṁ no astu dvipade | śam catuṣapade ॥

ॐ शांतिः शांतिः शांतिः ॥

om śāntiḥ śāntiḥ śāntiḥ ॥